

(ohledně jiných zaměstnanců, než oněch, kteří jsou uvedeni v §u 1 zák. ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n.), že u nevypověditelných zaměstnanců má být postupováno obdobně podle §u 9—15, kdežto přebyteční vypověditelní zaměstnanci mají být propuštěni podle zákonných nebo smluvních ustanovení, platných pro zrušení jejich služebního poměru. Kdyby byl propuštěn zřízenec trvale ustanovený a nahrazen zřízencem výpomocným, který by byl k tomu cíli teprve přijat, nebylo by dosaženo obmezení zaměstnanců. Kdyby však byl nahrazen výpomocným zřízencem, který již ve službě byl, zmenšil by se sice počet o jednoho, ale byl by tím obcházen předpis §u 10 zák. čís. 17/1920, protože restriční zákon předpokládá, že definitivní zaměstnanec má být jen tehdy zbaven činné služby, není-li třeba, by byl jiným nahrazen, a jen za tohoto předpokladu pozbyl § 10 zák. čís. 17/1920 dočasně platnosti. Proto zákon přihlížel podle možnosti k tomu, by odcházející síly nebyly ve svých nabytých právech zkráceny a proto vytkl směrnice v §u 14 (motivy tisk 5009/1924). Proto očekával sociálněpolitický výbor, že budou propuštěni především ti, kdož mají nebo budou mít brzy vyslouženo a kdož mají již nárok na plné požitky odpočivné (motivy tisk 5021 posl. sněm. a tisk 2060 senátu). Odporovalo by tedy duchu zákona a úmyslu zákonodárců, kdyby ve případě nutnosti restrikce sáhlo se nejprve po síle definitivní, ale ve službě by se ponechala síla prozatímní nebo výpomocná, třeba lépe kvalifikovaná. Dopustil-li se trvale ustanovený zřízenec ve své služební činnosti poklesků a použije-li veřejnoprávní korporace právem restričního zákona, může ovšem použití tohoto důvodu podle §u 14 zákona při výběru osoby, která má službu opustiti, ale jinak — nejde-li o restriční zákon — může takových poklesků použití jen za podklad disciplinárního řízení podle §u 10 zák. čís. 17/1920. Protože ve směrech shora pod čís. 1. a případně i pod čís. 2. uvedených chybí skutková zjištění, nelze toho času ve věci rozhodnouti a protože vada sahá až do první stolice, bylo postupovati podle §u 510, 513 a 496 čís. 2 c. ř. s.

Čís. 7008.

Prohlásil-li pacient, člen nemocenské pokladny, k lékaři, že není s to, by platil útraty lékařského ošetřování, a lékař mu odvětil, že mu pojišťovna zaplatí jeho honorář, nedal tím na jevo, že propouští pacienta z osobního závazku a že se bude držeti jen pojišťovny. Upozornil-li lékař pacienta při první návštěvě, že léčení bude trvati delší dobu, a poukázal-li ho na léčení v nemocnici, čemuž se pacient vzpíral a žádal ho, by ho ošetřoval soukromě, jest oprávněn domáhati se na něm přiměřené odměny. Lékaři dlužno ponechati na vůli, zda jest léčiti methodou modernější, byť nákladnější.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1927, Rv I 1470/26.)

Žalovaná posluhovačka vstoupila do ošetřování žalujícího lékaře, aniž by byla vznesla nárok, by byla léčena na účet nemocenské po-

kladny. Žalobě o zaplacení léčebního honoráře 6.650 Kč vyhověl procesní soud první stolice potud, že přisoudil žalobci 4.700 Kč. Odvolací soud k odvolání žalované napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Poněvadž vzhledem k návrhu odvolacímu není otázka, zda žalovaná strana jest zásadně povinna žalující straně zažalovaný léčebný honorář zaplatiti, již spornou a otázka ta vyřešena jest v ten smysl, že povinnost žalované strany k zaplacení honoráře jest nepochybnou, zbývá soudu odvolacímu zabývat se pouze s otázkou přiměřenosti zažalovaných částek, pokud se týče pouze s onou částí důvodů odvolacích, které mají za předmět výši žalobcovy pohledávky. Vzhledem k okolnosti prvním soudem zjištěné, že žalovaná, vstupujíc do léčení u žalobce, nevznesla nároku, by léčena byla na účet nemocenské pokladny, což ostatně dle tehdejšího stavu zákonodárství, jsouc pouze pomocnicí v domácnosti, v této vlastnosti ani učiniti nemohla (srovnej nálezn Nejv. správního soudu z 2. července 1923, čís. 43, 44 a 6775/23), jest zcela lhostejno, proč žalovaná opomenula činiti nárok na léčení na účet nemocenské pokladny, jak prvý soudce správně rozpoznal. Souhlasiti lze s názorem odvolatelčím, že pro posouzení souzené rozepře, zejména i pokud jde o výši honoráře, který žalobci přísluší za léčení žalované, směrodatným jest jedině poměr žalované k žalobci, tedy nikoliv snad poměr žalované k pojišťovně, která se žalované zavázala útraty léčení zapraviti v tom případě, když žalobce útraty tyto vysoudí. Na tomto právním stanovisku stojí však právě rozsudek prvního soudu, uznávšího, že žalovaná vstoupila do léčení u žalobce jako osoba soukromá, nikoliv jako člen nemocenské pokladny, nečiníc ani nároku na léčení jako osoba chudobná. Úsudek tento není napadán a souhlasí s výsledky řízení průvodního, zejména též s vlastní výpovědí žalované jako strana k důkazu slyšené. Jde tedy o smluvní poměr mezi žalobcem a žalovanou, z něhož pro žalovanou plyne povinnost, zaplatiti žalobci odměnu, přiměřenou jeho námaze. V té příčině opírá se prvý soudce o nálezn a posudek znalce z oboru lékařství Dra M-a, jenž, probrav celou věc podrobně, dospívá k názoru, že okrouhlá částka 4.700 Kč jest přiměřená i pro posluhovačku za předpokladu, že žalovaná setrvala na léčení jako pacient soukromý přes upozornění lékaře, že léčení bude nákladnější, a i pro ten případ, že pojišťovna se zavázala tyto náklady hraditi. Odvolatelka napadá arcíť posudek znalcův potud, pokud se dotýká posléze uvedeného závazku pojišťovny. Činí tak neprávem, poněvadž lze napadati pouze zjištění, která učinil na základě onoho posudku prvý soud. Tento arcíť zcela všeobecně praví, že na základě znaleckého posudku považuje částku 4700 Kč za přiměřenou, což však úplně stačí, aniž třeba bylo zvláště se vysloviti o tom, zdali ta neb ona stať znaleckého posudku se klade za základ rozhodnutí, zvláště, když věc byla znalcem se všech stran probrána. Soud odvolací nevidí tudíž příčiny, by se od zjištění prvního soudu uchýlil. Z nich však plyne, že žalobci přísluší nárok na přiměřenou odměnu za léčení žalované, jak co do výše, tak co do počtu ordinací. Žalovaná, která, vstupujíc do žalobcova léčení, nečinila nároku na léčení jako člen nemocenské pokladny ani na léčení za minimální tarif, přípustný nikoliv však obligatorní pro osoby nemajetné,

jest povinna zaplatiti žalobci za léčení honorář přiměřený (§ 1152 obč. zák.), který soudem procesním na základě posudku znaleckého byl stanoven na 4700 Kč.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud neobíral se otázkou, zda žalovaná strana jest zásadně povinna, by žalující straně zaplatila honorář léčební, jsa toho mínění, že tato otázka není již sporna, když žalovaná strana nečiní návrhu na úplné zamítnutí žaloby, podrobujíc se výroku prvního soudce, pokud jím byla odsouzena ku zaplacení 780 Kč s přísl. Názoru tomu nelze přisvědčiti; z odvolacího spisu jest nade vši pochybnost patrné, že žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby co do zbytku 3.920 Kč s přísl. také z toho důvodu, že zásadně necítí se povinnou žalující straně něco platiti. Ježto v tomto směru odvolací soud nepřezkoumal všechna zjištění soudu prvního stolice, nezbyvá dovolacímu soudu, než aby věc především přezkoumal na tom podkladu, jako by bylo pravdou, co žalovaná sama namítá, totiž, že asi 5 dní po úraze prohlásila k žalobci, že není s to, by útraty lékařského ošetřování platila, a že žalobce její obavy rozptýlil tím, že mu pojišťovna zaplatí jeho honorář. Ani v takovýchto slovech žalobcových, kdyby byla zjištěna, nebylo by lze dle §u 863 obč. zák. spatřovati projev toho dosahu, že tím propouští žalovanou z osobního závazku a držeti se bude jen pojišťovny, nýbrž bylo by tím nanejvýše řečeno, že vzhledem k možnosti, dosíci zaplacení od pojišťovny, případná nedobytnost jeho nároku u žalované samé není mu překážkou v tom, by ji na dále jako soukromou pacientku neošetřoval. Nevadí, že snad žalobce při tom výslovně neupozornil žalovanou na to, že ona a nikoli pojišťovna jest jeho přímou dlužnicí. Naopak stačí, že — což žalovaná při nepřisezném výslechu doznala — žalobce ji při první návštěvě upozornil, že léčení bude déle trvati, a že ji odkazoval na nemocnici, že však žalovaná se tomu vzpírala a požádala ho, by ji ošetřoval soukromě jako pacientku. Za tohoto stavu věci nelze, jak již první soud správně dovodil, žalobci přiřítiti k vině, že neupozornil žalovanou na možnost léčení na útraty nemocenské pokladny. V tomto směru stačí dovolatelku odkázati na důvody rozsudku prvního stolice, kdež správně bylo dovozeno, že k motivu, proč žalovaná žádala soukromé ošetření, nelze vzhledem k §u 901 obč. zák. přihlížeti. Není tu tedy vadnosti řízení dle §u 503 čís. 2 c. ř. s., že nebylo vzhledem k §u 6 čís. 6 zákona o nemocenském pojištění zjišťováno, zda žalovaná žije s manželem ve společné domácnosti. Dovolatelka, vytýkajíc odvolacímu soudu rozpor se spisy dle §u 503 čís. 3 c. ř. s., sama necituje přesně posudek znalce MUDr. M-a. Tento ve svém posudku sice praví, že dle minimálního tarifu pro méně zámožné jest čítati za první ošetření 20 Kč a za každou další ordinaci 10 Kč, ale — což dovolatelka přehlízí — dodává, že zvláštní úkony jest přiměřeně výše čítati. Žalobcovy úkony záležely ve vibračních masážích, v ručních masážích a jinakých dalších úkonech. Znalec pak vzhledem k tomuto stavu věci prohlásil při ústním jednání, že peníz 4.700 Kč

jest přiměřeným za ono ošetření, třebaš pacientkou jest pouhá poslůhovačka, pak-li trvala na soukromém ošetření přes výstrahu lékařovu, že soukromé ošetřování dosáhne vyšší částky. Není třeba, by žalobce dal žalované straně onu výstrahu zrovna těmi slovy, kterých znalec užii, jak též odvolací soud uvádí, stačí, že žalovaná setrvala na léčení jako soukromý pacient přes upozornění žalobcovo, že léčení bude nákladnější. Tím odbyty jsou všechny vývody dovolatelčiny, že jest osobou méně zámožnou a má nárok na minimální tarif, že fysikální léčební metody žalobcem použité nebyly zvláštním odbornickým léčením a že nesmí býti přihlédáno k tomu, zda třetí zámožná osoba (pojišťovna) fakticky ponese útraty léčení. Dovolatelka dále vytýká, že odvolací soud neprávem označil za nepřipustnou novotu tvrzení dovolatelčino, že stačila polovice ordinací. Dovolatelka tuto námitku před soudem prvé stolice sice výslovně neučinila, ale namítla všeobecně přemrštěnost požadovaného honoráře; v tom však zajisté zahrnuta jest také námitka, že zbytečné ordinace nelze honorovati. Jest pravdou, že znalec vypověděl, že léčební metody v uvedeném rozsahu použité nebylo třeba a že by téhož výsledku se bylo docílilo při použití jednodušší méně nákladné metody; znalec též udal, že, jestliže lékař mezi různými celkem stejně dobře použitelnými methodami zvolí methodu komplikovanou a intenzivní, činí tak buď proto, že si ji strana výslovně přála, nebo že strana byla pacientem k placení způsobilým. Ale odvolací soud poukazuje na další výrok znalcův, že lékaři musí býti ponecháno na vůli, aby se rozhodl pro methodu modernější. Bylo věcí žalované, byla-li pro ni otázka honoráře závažnou, aby po zmíněném již upozornění žalobcovu rozhodla se pro nemocniční léčení. Neučinila-li tak, nemůže nyní činiti námitky proti honoráři přiměřenému za ono modernější léčení. Ostatek stačí dovolatelku odkázati na správné důvody napadeného rozsudku.

Čís. 7009.

Jde o smlouvu o dílo, byl-li objednan vodovod přizpůsobený místním poměrům a zvláštním potřebám podniku objednatelova. Byla-li výkonnost vodovodu podstatně menší, než ujednáno, jest objednatel již ze zákona oprávněn odstoupiti od smlouvy.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1927, Rv I 1473/26.)

Žalobce objednal u žalované firmy čerpadlo s minutovou výkonností 90—100 litrů. Ježto čerpadlo dodané žalobci mělo minutovou výkonnost pouze 50 litrů, domáhal se na žalované vrácení předem zaplacené kupní ceny. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Smlouvou byl zaručen výkon zařízení 90—100 litrů za minutu a ručení to bylo šestiměsíční. Tento výkon byl podmínkou smlouvy a žalovaná firma se zavázala, že zařízení, nebude-li této podmínce vyhovovati, vezme zpět. Smlouva uzavřena tedy pod podmínkou rozvazovací (§§ 695 a 897 obč. zák.). Po-